

ตัวแทนตัวการ

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒

ณ วันสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตัวการตัวแทนหมายถึงผู้ทำการแทนใจ มันเป็นกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ถูกต้อง ถ้าเป็นกฎหมาย ธรรมวินัยก็เหมือนกัน ใจที่เราพูดเพราะเราเคยบอกใจใหม่ว่าทำบุญกับพระ พระนี้เปรียบเหมือนกับว่าพนักงานธนาคารใจใหม่ ถ้าเวลาไปทำบุญแล้วจด ถ้าจดตัวเลขก็ขึ้นใจใหม่ที่เรารู้ เราบอกว่าไม่ใช่ตัวพระนั้นเป็นตัวให้บุญใจ ตัวนี้จะความจริง เราพูดอย่างนั้นนะ แต่ตัวพระก็ให้ แต่ให้อีกกรณีหนึ่ง

แต่ถ้ากรณีของที่เป็นสมมุติหรือที่เป็นกฎหมาย กฎหมายนี้เขาบอกว่าเหมือนกับว่าเป็นนายประกันใจใหม่ นายหน้าประกันหาประกันมานี้ พระนี่ก็เป็นแค่ผู้หาประกันใจ การหาประกันนี้จะมาเทียบกับพระไม่ได้ เพราะพระไม่ใช่ นายหน้าประกัน พระนี้ได้บวชตุตถกรรมตามกฎ ตามสมมุติ เป็นพระโดยสมบูรณ์ แต่นายหน้าหาประกันนะ เขาวานายหน้าหาประกันแล้วได้ประกันมานี้ ตัวบริษัทนั้นต้องเป็นผู้รับผิดชอบ แต่อันนั้นมันเป็นธุรกิจเพราะว่าหาประกันใจใหม่ ผู้ที่ซื้อประกันนั้นต้องการผลประโยชน์ใจใหม่ เวลาเป็นอะไรถึงได้ผลประโยชน์ ถ้าไม่เกิดอุบัติเหตุจะไม่เกิดผลประโยชน์ขึ้นมาใจ กฎหมายไม่ให้ความคุ้มครองตรงนั้นเห็นไหม

เราบอกว่าพระหรือว่าผู้ที่ออกมาเป็นตัวแทนตัวการนี้เหมือนกับนายหน้าประกัน พออ่านมาสะดุ้ง รับผิดชอบไม่ได้ พระไม่ใช่ นายหน้าประกัน แต่ทำไมเรารู้ มันไปฟ้องกันที่เราบอกว่า พระนี้เปรียบเหมือนกับว่าเป็นพนักงานธนาคาร พอโยมไปฝากธนาคาร ถ้าพนักงานธนาคารนั้นบริสุทธิ์ เงินในธนาคารนั้นก็เกิดขึ้น ถ้าพนักงานในธนาคารนั้นโกง ฝากเงินนั้นตัวเลขบัญชีไม่ขึ้นใจ บัญชีไม่ขึ้นเพราะเราโกง

เปรียบเหมือนกับผู้ที่ เป็นเนื่อนาบุญนี้บริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ แต่ความจริงตัวสัจจะคือตัวความจริง คือตัวอริยสัจใจ ตัวศาสนาให้อยู่แล้ว เราให้ท่านต้องเป็นท่าน แต่นายหน้าประกันไม่ใช่ อันนั้นเป็นธุรกิจ แต่เราบอกเป็นระบบตัวแทนตัวการ ถ้ารับแล้วจะเป็นตัวการ พุคแก่ตัววัดนี้เป็นพระกับวัด เห็นใหม่ ตัวแทนกับบริษัท แต่ในศาสนาไม่ได้ว่าอย่างนั้นนะ

ในศาสนาเห็นใหม่ สถานะของพระนี่ ถ้าพูดถึงพวกเราทั่วไปก็มีกายกับใจ แต่ในสถานะของพระตามพระพุทธเจ้าสอน ๔ สถานภาพนะ มีกายกับใจ แล้วใจที่ทำให้บริสุทธิ์เข้าไป ทำให้สะอาดคือทำให้เกิดสมาธิขึ้นเห็นใหม่ ใจที่ทำให้จิตสงบนี้วินัยเข้ามา แต่ก็ยังกิเลสล้วนๆ เห็นใหม่ จนชำระจิตสะอาด ถึงว่ามีถึง ๔ สถานะในตัวของพระองค์นั้นใจ

ฉะนั้นเวลาปฏิบัติไปแล้วครูบาอาจารย์ถึงบอกว่าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รวมเป็นหนึ่งเดียวอยู่ที่ใจ เป็นเอโก ชัมโม สถานะมันถึงเป็นอย่างนั้น เพราะสถานะเป็นอย่างนั้นถึงเวลาทำบุญแล้ว ถ้าเป็นระบบกฎหมายนะเป็นวินัยเห็นใหม่ เวลาจะทำให้สงฆ์นี้ เวลาทำบุญนี้ ทำสังฆทานหรือกฐิน หรือว่าถวายกฐิน ถวายผ้าป่า ที่เป็นสงฆ์สงฆ์ อันนั้นเป็นของสงฆ์ เป็นสมมุติสงฆ์ พระ ๔ องค์รวมกันขึ้นมาเป็นสงฆ์ พระ ๔ องค์เป็นตัวแทนของสงฆ์ ภิกษุ ๕ องค์รับกฐินได้ รับกฐินได้นั้นเป็นของของสงฆ์ ผู้ใดเอาของของสงฆ์ออกมานั้น ผู้นั้นเป็นอาบัติ เพราะชักของสงฆ์นั้นเป็นของของตน เป็นนิคคัศคีย์ปาจิตตีย์ ต้องทำการอุปโลกน์แล้วญัตติขึ้นมาเป็นกฐินว่าจะเป็นผู้ให้ใครเห็นใหม่ อันนั้นเป็นวินัย อันนี้เป็นวินัย

แต่ที่ว่าเรื่องที่ดินเขาโกงกันอย่างนั้น มันเจตนามาตั้งแต่ที่แรก จะอ้างว่าถวายๆ ได้อย่างไร อันนั้นเป็นกฎหมายโลก แต่เวลาแยกมันต้องแยกที่ว่าพระนี่คือกฎหมาย ๓ ฉบับ คือกฎหมายโลกด้วย คือวินัยสงฆ์ด้วย คือ พรบ. คณะสงฆ์ด้วย เห็นใหม่ ถึงว่าเวลาเขาพูดกันเขาพูดแค่กฎหมายแพ่งไป กฎหมายฉบับเดียวกฎหมายโลกไป แต่มาดึงให้พระอยู่ในอันนั้นมันหยาบเกินไป มันหยาบเกินไปไง ถึงบอกว่าเป็นตัวแทน เป็นตัวการ

เป็นตัวแทนเป็นตัวการพูดในแง่ของสมมุติเท่านั้นนะ ยังไม่ใช่แง่ของบัญญัติ บัญญัติก็คือธรรมวินัยใจ พระพุทธเจ้าบัญญัติ บัญญัตินะถ้าเจตนาไม่ผิด เจตนาที่ดีเห็นใหม่สำเร็จที่ตนคิด

เจตนามันผุดตั้งแต่หัวใจคิดใจ จิตนี้มันโนกรรมเกิดขึ้น พระเทวทัตเหาะเหินเดินอากาศได้นะ เหาะเหินเดินฟ้าได้ พอคิดจะแยกสงฆ์เท่านั้นละ คิดจะจาบจ้วงพระพุทธเจ้านะ หมดเลยนะ ขณะภาวนา ขณะจิตเริ่มคิดมานสมาบัติเสื่อมหมดเลย เสื่อมหมดเลย ไปไม่ได้เลย เป็นปุณฺณธรรมดา จากที่เหาะเหินเดินฟ้าได้ เวลาคิดกรรมชั่วนะมันโนกรรมมันเกิดขึ้นตรงนั้น มันเป็นตั้งแต่ตรงนั้น คือตัวเจตนา นั่นนะ คุณวิเศษในตัวของตัวเองเสื่อมหมด คุณวิเศษที่ว่า เป็นโลกียะไง เสื่อมหมดเลย แล้วลาภสักการะหายไปหมดเลย อันนั้นเห็นไหมเจตนา เป็นที่จิตเลย

นี่เห็นไหมบัญญัติ เพราะมันสะอาดบริสุทธิ์อยู่ที่ใจ มันต้องไปชำระกันที่ใจ พอพ้นจากใจไปแล้วถึงบริสุทธิ์ไป มันละเอียดกว่านั้น ถึงใจ เราถึงมาสดใจตรงที่บอกว่า เราบอกว่าพระนี่เปรียบเหมือนกับว่าเป็นพนักงานเคาน์เตอร์ เราพูดคำนี้เพราะว่าไม่ต้องการให้พระพองขนงอย่างที่ว่าๆ นี่เขาจะบอกว่าทำบุญกับพระแล้วได้บุญมากๆ ได้บุญจริงๆ แต่ถ้าเรายึดติดตรงนั้น พระจะเหลือใจ เราถึงบอกว่าพระนี่เปรียบเหมือนกับแค่พนักงานเคาน์เตอร์ไง เป็นเนื่อบุญของเขา ถ้าเป็นพระสมมุติใจ

แต่ถ้าปฏิบัติขึ้นมาแล้ว พระพุทธเจ้าบอกว่าทำบุญในเหตุของบุญ ทำบุญกับพระพุทธเจ้าได้บุญมากที่สุด รองมาก็พระปัจเจกพุทธเจ้า แล้วก็พระอัครสาวก อัครสาวกนะ แล้วถึงเป็นพระอรหันต์ ถึงเป็นพระอนาคามี ลงมาเรื่อยๆ เห็นไหม นี่เนื่อบุญ จากที่ว่าจิตพ้นแล้วนี้บุญจะมหาศาล เกิดขึ้นทับเท่าทวีคูณเลย แต่ใครรู้ล่ะว่าองค์ไหนจริงองค์ไหนไม่จริง

เขาถึงได้ยังไง อ้างว่าทำบุญที่อื่นไม่ได้บุญเห็นไหม ทำบุญกับเขานี้ไปอายุคนิพพานว่าไปนุ่น เพื่อจะดังตรงนี้ไง แต่เวลาว่าดังกลับก็ว่าไม่ได้พูด เพราะอันนี้มันเป็นพื้นฐานของสังคมไทยไง นี่มันเป็นที่จิต ถึงว่าเวลาทำบุญก็อ้างบุญอันนั้นมา อ้างบุญ อ้างกุศล อ้างพื้นฐานอ้างในบัญญัติพระพุทธเจ้ามา แต่เวลาจิตมันคิดไปอีกอย่างหนึ่ง แล้วที่นี้พอมีปัญหามาจะตีความกัน เพราะโยมนะ นักกฎหมายนะเป็นใคร นักกฎหมายก็ตีแก้กฎหมายแพ่งไง พระนี่เป็นแค่เหมือนนายหน้าหาประกัน หามาได้แล้วสิ่งนั้นก็ต้องเป็นของบริษัทประกัน คือว่าหามาได้ไง

คนมาทำบุญกับพระ ทุกอย่างนั้นต้องตกเป็นของวัดหมด มันก็จริงตามนั้น ตามของเขาก็จริงอยู่ แต่ถ้ามันพูดอย่างนั้นหมดปื้อ มันก็เหมือนกับ แหม จะคิดให้สมมุติสงฆ์มาเท่ากับคฤหัสถ์นี้รับไม่ได้ บอกตรงๆ ว่ารับไม่ได้ เรารับตรงนี้ไม่ได้ไง ถึงจะพูดว่ามันไม่ใช่ เป็นสมมุติสงฆ์นะ เวลาบวชขึ้นมาปุ๊บพอผู้ต้อออกมาจากโบสถ์แล้วเป็นสงฆ์เท่ากัน ๒๒๙ เท่ากัน ทำความดีได้ดีมาก ทำความผิด ทำความชั่วได้ชั่วมาก เพราะพระนี่เหมือนกับตำรวจ ถ้าตำรวจรักษากฎหมายเป็นตำรวจที่ดี ตำรวจทำลายกฎหมายตัวเอง ตำรวจนั้นเป็นตำรวจที่ว่าศาลตัดสินต้องโทษ ๒ เท่า ๑ เท่า

พระก็เหมือนกันเห็นไหม สิทธิถ้าทำดีได้ดีมหาศาลเลย แต่ถ้าทำผิดก็เป็นผิดของพระ เป็นผิดของพระนะ ไม่ใช่ผิดของโยมนะ ฉะนั้นโยมนี่จะทำบุญกับพระ ถึงยังงี้แล้วเห็นไหม ให้พระ ๔ องค์นั้นรวมกันเป็นสงฆ์ก็ยังเป็นสงฆ์ ทำบุญกับกลางไม่ได้ทำบุญกับบุคคล ทำบุญกับสงฆ์เป็นสังฆะ พระพุทธเจ้าถึงว่าถ้าทำบุญไม่ลง เห็นพระทำตัวไม่ได้ ให้ทำสังฆทานได้เท่ากับทำบุญกับพระพุทธเจ้า เห็นไหม

นี่สิทธิของสงฆ์ทำไป ธรรมอันเอก อันนั้นยังมีอยู่ไง พระพุทธเจ้าถึงตรัสรู้เรื่อยๆ มา แต่ถ้ามันลบล้างอันนี้แล้วนี่ มันหมายถึงว่าสิ่งนั้นก็เป็นวัตถุที่แปรสภาพไม่ได้ แค่นี้องค์ประกอบของกฎหมายต้องเป็นอย่างนั้นไง ตัดสินเด็ดขาดว่าเป็นองค์ของกฎหมาย แต่ธรรมนี้มันแปรสภาพ บุคคล ๘ จำพวก โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล อันนั้นมันเป็นอยู่ที่ใจ นี่ในศาสนาแล้วมันมีเรื่องนามธรรม เรื่องตัวศาสนา แล้วรวมลง แล้วคนๆ นั้นเห็นไหม จากปุถุชนพัฒนาขึ้นไปเป็นเรื่องของพระที่จะปฏิบัติได้

ถ้าพูดแบบของเขาหมดนี่มันเหมือนกับปิดกั้นใจ เหมือนกับต้องให้ของสิ่งนี้เป็นของที่แปรสภาพไม่ได้อีก มันจบกันแค่นั้นไง มันจบกันในแง่ของกฎหมาย ในแง่ของสมมุติใด สมมุติบัญญัติ วิมุติ พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลท่านสำเร็จเป็นพระอรหันต์ จำชื่อไม่ได้ แล้วก็มีจิตวิตกขึ้นมาว่า เรานี่สำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วหนอ เราจำเป็นต้องไปปลงอุโบสถสังฆกรรมอีก

ใหม่ พระพุทธเจ้ามาบดเคี้ยววันนั้นเลย พระพุทธเจ้าจะไปไหนนี่เหมือนกับขี้แขนเหยียดแขนมาต่อหน้า ถ้าพวกเธอไม่ลงอุโบสถกันแล้วใครจะเป็นแบบอย่าง

พูดถึงว่าพอสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วก็ไม่ลงอุโบสถ เพราะมันไม่ลงได้ ในอุโบสถนั้นนะบอกว่า สติวินัย สัมมาวินัย เห็นใหม่ พวกนี้พ้นจากการอาบัติในเวลาสวดปาติโมกข์ สัมมาคือว่าจบสิ้นแล้ว สติวินัยไง ไม่ลงอุโบสถเพราะอุโบสถสังฆกรรมนี้เป็นสมมุติทั้งหมด กฎหมายเป็นสมมุติทั้งหมด ห้ามแต่ผู้ที่มีกิเลสไง พวกมีกิเลสมันจะก้าว มันจะล่วงล้ำสิทธิ ล่วงล้ำความคิดออกไป นี่หัวใจกิเลสมันพาสี เอออันนี้มาปิดกั้นมันไง แค่นี้เรื่องของสมมุติ เรื่องของวินัย แต่จิตที่พ้นจากวิมุตติไปแล้วนี่เรื่องนี้ไม่เกี่ยว

พูดแล้วเหมือนกับว่าไปจบบ้างนะ มันเศษเลย มันเล็กน้อยมาก มันพ้นไปแล้วแต่ต้องทำถึงพ้นไปแล้วพระพุทธเจ้ายังมาเตือนเลย ถ้าเธอไม่ทำแล้วสงฆ์จะอยู่กันได้อย่างไร พระอรหันต์ถึงต้องกลับมาลงอุโบสถไง กลับมาอยู่ในขอบเขตของสมมุตินี้ไง เปลือกใจ ให้อยู่ในขอบเขตของสมมุติ แต่หัวใจนั้นไ้ตรงนี้ก้าวถึงไม่ได้ พ้นไปแล้ว

สมัยพุทธกาลก็มี เวลาพระเจ้าสำเร็จแล้วนี่มันวิตกขึ้นมาในใจไง คิดขึ้นมาว่าเราควรทำอย่างไร แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลับไปเยี่ยมพ่อเห็นใหม่ พระเจ้าสุทโธทนะแล้วไม่ได้นิมนต์ให้ไปฉันที่ราชวัง แล้วพระพุทธเจ้าแต่คิดถึงทำอะไร ประเพณีพระพุทธเจ้าทำอย่างไร ออกมาบิณฑบาตไง พระเจ้าสุทโธทนะออกมานี้ ห้ามเลย ทำไมมาฉีกหน้าพ่อ แต่พระพุทธเจ้าย้อนกลับไปว่าอดีตพระพุทธเจ้าแต่ละองค์มา ประเพณีของพระพุทธเจ้านี้ทำอะไร ประเพณีของพระพุทธเจ้าที่กลับมาเยี่ยมบ้านนี้ทำอะไร เป็นอย่างนั้นหมดนะ เป็นประเพณีของพระพุทธเจ้า คือบิณฑบาตเป็นวัตรไง

เพราะมีการบิณฑบาต ศาสนาถึงได้วางมาถึง ๒,๐๐๐ กว่าปีนี่ พระยังบิณฑบาตได้ฉันอยู่ พระยังดำรงชีวิตของพระได้อยู่ นี่พระพุทธเจ้าวางไว้ ถึงว่าที่บิณฑบาตอยู่นี้ การดำรงชีวิตของสงฆ์อยู่นี้เป็นบุญของพระพุทธเจ้าทั้งหมดนะ เป็นศาสนาของพระพุทธเจ้า ศาสนานี้เป็นของ

พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเป็นคนตรัสรู้ก่อน ท่านสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าก่อนแล้ววางบัญญัติไว้
ไง แล้วเราเดินตาม เราเข้ามาในระบบของศาสนานี้ เรามากินบุญของพระพุทธเจ้าทั้งนั้นเลย

เขาถึงได้ถามไป ว่าที่เป็นพระนี่ถวายส่วนตัว ไม่ใช่ของพระ ... มันถามกลับเห็นไหม ถ้า
ไม่ใช่พระเราจะถวายไหม ถ้าไม่ใช่พระเขาจะให้ไหม เพราะเขาให้พระ เขาไม่ได้ให้บุคคลคน
นั้นไง แต่ยึดเป็นของบุคคลได้อย่างไร เขาให้พระ เขาไม่... (เทปสิ้นสุดเพียงเท่านี้)